DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

PROJE NO: 2011.KB.SOS.011 (2011142)

DOĞAL VE RETRO-REFLEKTİF İPLİKLERLE YARI-ŞEFFAF KUMAŞLARIN TASARIMI VE ÜRETİMİNDE YENİLİKÇİ YAKLAŞIMLAR

PROJE KOORDİNATÖRÜ: Prof. Nesrin Önlü

PROJE GRUBU: Öğr.Gör. Neslihan Yaşar

DEÜ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ TEKSTİL VE MODA TASARIMI BÖLÜMÜ

Mart, 2014

İZMİR

ÖZET

Şeffaf ve yarı-şeffaf kumaşlar son otuz yılın merak uyandıran moda eğilimlerinden biri olmuş, kumaş tasarımcıları ve üreticileri tarafından özel olarak araştırılmıştır. Bunun nedeni şeffaf ve yarı-şeffaf kumaşların görsel illüzyonlar yaratması sonucu giyen kişiyi ya da kullanılan mekanı ilgi çekici göstermesidir. Çünkü yarı-şeffaf nesneler gibi yarı-şeffaf özellikler taşıyan kumaşlar, ardındaki nesneleri belli bir oranda görünür kılar. Tez konusunun amacı, bu alanda birbirinden farklı malzemelerden üretilmiş ipliklerin bir arada kullanılmaları ile dokuma yoluyla kumaşa yarı-şeffaf özellikler kazandıracak yeni tasarım ve uygulamalar oluşturmaktır.

Tekstillerde şeffaflık kavramının irdelendiği birinci bölümde örme, nakış, aplike gibi teknikler ve devore lazer kesim gibi gelişmiş baskı teknolojilerinin yardımıyla üretilmiş şeffaf ve yarı-şeffaf kumaşların görünüm özelliklerinden yararlanılmıştır. Ayrıca geleceğin kumaşlarının üretileceği yeni giyilebilir teknoloji ürünü giysilerde şeffaf malzemeler ve tekstil sanatında şeffaf görünümlerin kullanılması gibi örneklere yer verilmiştir. Birinci bölümdeki diğer bir başlık, dokuma kumaşlardaki yarı-şeffaf görünümlerin özellikleridir. Şeffaf ve yarı-şeffaf dokuma kumaşların kumaş modası içinde önem kazanması ve gelişim aşamaları aktarılmaktadır.

Birinci bölümde ayrıca şeffaf ve yarı-şeffaf kumaş özelliklerinin dokuma tekniği ile elde edilme yöntemleri üzerinde durulmuştur. Dokuma kumaşlarda, doku ve ışık etkileşimlerinin şeffaflık ve yarı-şeffaflık üzerine etkileri değerlendirilmiştir. Dokuma kumaş yapısını meydana getiren malzeme ve iplik, örgü, sıklık gibi tasarım elemanlarının kumaş dokusuna kazandırdığı şeffaf ve yarı-şeffaf etkiler incelenmiştir. Tasarım elemanları ile birlikte dokuma kumaşların üretiminde kullanılan tahar, armür, tarak düzenlemelerinin etkileri belirtilmiştir.

Tasarım kavramının ele alındığı ikinci bölümde, çağdaş tasarım fikirlerinin oluşma süreci ve Bauhaus ile ilişkisi incelenmiştir. Bauhaus tasarım okulunda dokumacılığın, temel tasarım ilke ve unsurları ile buluşması sonucunda, endüstriyel tasarım sürecine geçiş yaptığından bahsedilmiştir. Ayrıca yaratıcılık kavramının tasarım kavramı içindeki önemi ve yaratıcılık yöntemleri değerlendirilmiştir.

Son aşamada tez kapsamında tasarlanan ve üretilen yarı-şeffaf dokuma kumaşlar, yöntem, malzeme, deneysel çalışmalar ve tasarım süreci başlıkları altında aktarılmıştır. Tasarlama ve üretim aşamasında hangi yaratıcılık yöntemlerinin kullanıldığı, hangi malzeme ve ipliklerin hangi nedenlerle seçildiği, kumaş tasarımları ve üretimlerine son şeklini veren tasarım süreci ve deneysel çalışmalar ayrıntıları ile değerlendirilmiştir. Dokunan yarı-şeffaf kumaşlar bu kapsamda karşılaştırmalı olarak sorgulanmış, malzeme ve ipliğin, örgünün, farklı sıklık değerlerinin kumaşlarda meydana getirdiği yarı-şeffaf görünümleri etkileme biçimleri ortaya konmuştur.